

C-857/19. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2019. november 26.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Szlovákia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. november 12.

Felperes:

Slovak Telekom a.s.

Alperes:

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága)

V É G Z É S

A Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága) rendkívüli felülvizsgálati kérelem tárgyában eljáró bíróságként a pozsonyi székhelyű **Slovak Telekom, a.s.** felperes [omissis] [székhely címe] [omissis] által a pozsonyi székhelyű **Protimonopolný úrad Slovenskej republiky** (a Szlovák Köztársaság versenyhivatala) [omissis] [székhely címe] [omissis] ellen a Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság versenyhivatalának tanácsa) [omissis] 2009. április 9-i határozata jogszerűségének vizsgálatával kapcsolatban indított ügyben a Krajský súd v Bratislave [omissis] (pozsonyi regionális bíróság, Szlovákia) 2017. június 21-i ítéletével szembeni felülvizsgálati eljárás tárgyában

a k ö v e t k e z ő k é p p e n h a t á r o z o t t:

az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikkének alapján előzetes döntéshozatal céljából a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet 11. cikke (6) bekezdése első

mondatának értelmezésére vonatkozó kérdéseket terjeszt az Európai Unió Bírósága elé:

„A tagállamok versenyhatóságainak megszűnik az a jogköre [helyesen: hatásköre], hogy a Szerződés 81. és 82. cikkét alkalmazzák” megfogalmazás azt jelenti-e, hogy a tagállamok hatóságai elveszítik a Szerződés 81. és 82. cikkének alkalmazása tekintetében gyakorolt hatásköreiket?

Kiterjed-e az Európai Unió Nizzában, 2000. december 7-én ünnepélyesen kihirdetett Alapjogi Chartája 50. cikkének (a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma) hatálya az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke értelmében vett erőfölénnyel való visszaéléssel járó olyan közigazgatási jogsértések esetére is, amelyek miatt a Bizottság és a tagállami hatóság – a 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet 11. cikkének (6) bekezdése szerinti hatáskörükben eljárva – külön-külön és egymástól függetlenül szabtak ki szankciót?

Az eljárást felfüggeszti.

I n d o k o l á s

I. A legfelsőbb bíróság előtt folyamatban lévő eljárás

1. A Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága) rendkívüli felülvizsgálati kérelem tárgyában eljáró bírósággént a pozsonyi székhelyű Slovak Telekom, a.s. felperes által a Krajský súd v Bratislave [omissis] (pozsonyi regionális bíróság) 2017. június 21-i ítéletével szemben benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján jár el [ügyszám] [omissis], amely ítéletben az illetékes közigazgatási bírósággént eljáró regionális bíróság elutasította a felperes által [eredeti 2. o.] az alperes hatóság 2009. április 9-i [omissis] sz. jogerős határozatával szemben benyújtott keresetet. A felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a Bizottság és az alperes hatóság az árprés tilalmának a 2005. augusztus 12. és 2007. december 21. közötti időszakban a helyhez kötött széles sávú szolgáltatások kiskereskedelmi tömegpiacán és a helyi hurokhoz való hozzáférés nagykereskedelmi piacán történő megsértése miatt párhuzamosan alkalmazhatta a Szerződés 81. cikkét (EUMSZ 102. cikket) a felperessel szemben.

II. A Szlovák Köztársaság versenyhivatalának határozata [omissis]

2. A Szlovák Köztársaság versenyhivatalának tanácsa 2009. április 9-i [omissis] sz. másodfokú határozatával megváltoztatta az alperes hatóság 2007. december 21-i elsőfokú határozatának 11. pontját annyiban, hogy a zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky (a verseny védelméről és a szlovák nemzeti tanácsról szóló 347/1990. sz. törvényének módosításáról és a Szlovák Köztársaság minisztériumainak és más központi kormányzati szerveinek szervezetéről szóló

136/2001. sz. törvény) (későbbi módosításokkal együtt) 2. §-ának (3) bekezdésével összhangban értelmezett 38. §-ának (1) bekezdése alapján a rendelkező rész 1–8. pontjában meghatározott (a Szerződés 82. cikkének értelmében vett) erőfölénnyel való visszaélés miatt 17 453 362,54 euró (525 800 000 SK) összegű pénzbírságot szabott ki a Slovak Telekom a.s. társaságra [omissis], amely bírságot e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kellett megfizetnie.

3. Az erőfölénnyel való visszaélés a 2009. április 9-i [omissis] határozat rendelkező részének 1–6. pontjában úgy került leírásra, hogy a Slovak Telekom a.s. a kiskereskedelmi piacon 1) a 0,033 euróért 30 perc díjszabást alkalmazta, 2) ingyenes hívásdíjakat alkalmazott, 3) a „Mini céges internet” termék kiskereskedelmi árát alkalmazta, 4) a „családi internet” termék kiskereskedelmi árát alkalmazta, 5) az „Üzleti partner” termék kiskereskedelmi árát alkalmazta nagykereskedelmi hívásvégződtetési díjak alkalmazásával együtt, ami árpresnek minősül, és az Európai Közösséget létrehozó szerződés 82. cikkének a) pontja, valamint a zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže (a verseny védelemről szóló 136/2001. sz. törvény) 8. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján erőfölénnyel való visszaélést valósít meg.
4. A Szlovák Köztársaság versenyhivatala tanácsának 2009. április 9-i [omissis] határozata a 297. pontban a következő módon határozza meg a törvénysértés időtartamát:
 - a) a rendelkező rész 1. és 2. pontja: 2004. június 15-étől, megadott díjak: 30 perc/0,0033 euró (1 SK), a határozat meghozatalának napjáig, azaz 3 év és 4 hónap. A rendelkező rész 5. pontja: 2005. március 1-jétől a határozat meghozatalának napjáig, azaz 2 év és 9 hónap. Az ingyenes hívásokat illetően (a rendelkező rész 2. pontja), a versenyhivatal tanácsa – amint az a fentiekben megállapításra került – a jogsértés kezdetét eltérően értékelte (a jogsértés kezdetének időpontjaként a hivatal 2005. augusztus 1-jét vette alapul), mivel e díjazás piacra történő bevezetésére az első díjszabás keretében már 2015. június 15-én sor került. E kérelem a tanács álláspontja szerint azért nincs hatással a büntetések emelésére, mert – amint azt az elsőfokú szerv helyesen megállapította – olyan díjakról volt szó, amelyek időben átfedésben voltak a díjszabási programokkal, az esetek többségében az ingyenes hívások tarifája a 30 perc/0,033 euró (1 SK) díjat helyettesítette, a jogsértés időtartamát tekintve e tarifát egészében közepes időtartamú jogsértésnek minősítette.
 - b) A rendelkező rész 3. és 4. pontja: szintén közepes időtartamú jogsértésről (azaz 1 és 5 év közötti időtartamig tartó jogsértésről) van szó a „Mini céges internet” (2005. július 1-jétől a határozat meghozataláig) és a „családi internet” (2004. augusztus 1-jétől a határozat meghozataláig) esetében.

- c) A rendelkező rész 6. pontja: 2002. augusztus 1-jétől a határozat meghozatalának napjáig, azaz hosszú időtartamú jogsértés.
- d) A rendelkező rész 7. pontja: 2003. január 1-jétől a határozat meghozataláig, azaz közepes időtartamú jogsértés.
- e) A határozat rendelkező részének 8. pontja: betárcsázós internetkapcsolat és a telefonszolgáltatás megrendelésének összekötése esetén 2001. május 1-jétől a határozat meghozataláig (azaz hosszú időtartamú jogsértés), a szélessávú internet-hozzáférés esetében 2003. június 1-jétől a határozat meghozataláig (azaz közepes időtartamú jogsértés). **[eredeti 3. o.]**

III. C(2014) 7465 bizottsági határozat

5. Az Európai Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke és az EGT-megállapodás 54. cikke szerinti eljárásról szóló, a 2014. október 15-i C(2014) 7465 határozat (Ügyszám: AT.39523 – Slovak Telekom) 1. cikkének 1. és 2. pontjában megállapította, hogy a Deutsche Telekom AG és a Slovak Telekom a.s. által alkotott vállalkozás az EUMSZ 102. cikkbe és az EGT-megállapodás 54. cikkébe ütköző egységes és folyamatos jogsértést követett el. A jogsértés 2005. augusztus 12-től 2010. december 31-ig tartott, és a következő magatartásokból állt:
 - a) a hálózatra vonatkozó, a helyi hurok átengedéséhez szükséges információk eltitkolása az alternatív szolgáltatókkal szemben;
 - b) a helyi hurok átengedésével kapcsolatos kötelezettségei terjedelmének leszűkítése;
 - c) a helyi hurok átengedésére vonatkozó referenciaajánlatában a helymegosztást, a minősítést, az előrejelzéseket, a javításokat és a bankgaranciát illetően indokolatlan feltételek rögzítése;
 - d) olyan észszerűtlen díjak alkalmazása, amelyek valamely megegyező hatékonyságú szolgáltató számára nem tették lehetővé, hogy a Slovak Telekom a.s. átengedett helyi hurokjaihoz való nagykereskedelmi hozzáférés révén veszteségek nélkül tudja kínálni a Slovak Telekom a.s. által nyújtott széles sávú szolgáltatást.
6. A Bizottság az 1. cikkben megállapított jogsértés miatt a következő bírságokat szabta ki:
 - a) 38 838 000 euró bírság a Deutsche Telekom AG-vel és a Slovak Telekom a.s.-szel szemben egyetemben;
 - b) 31 070 000 euró bírság a Deutsche Telekom AG-vel szemben.

7. Az Európai Bizottság 2014. október 15-i C(2014) 7465 határozatának (ügyszám: AT.39523 – Slovak Telekom) indokolásából (1507. pont) kitűnik, hogy az Európai Bizottság a tényeket egységes és folyamatos jogsértésnek minősítette, azzal, hogy e határozat 7. és 8. szakaszában részletesen kifejtette, hogy a Slovak Telekom társaság árprést és a helyi hurokjaihoz való hozzáférés megtagadására irányuló stratégiát alkalmazott.
8. A Bizottság indokolásának 1508. pontja szerint „ezen intézkedések mindegyike önmagában a Szerződés 102. cikkének megsértését jelenti”. A Bizottság azonban megállapítja, hogy ezen intézkedések együttesen egységes és folyamatos jogsértést alkotnak, mivel mindezen intézkedések célja (és valószínűsíthető eredménye) a Szlovák Köztársaság helyhez kötött széles sávú szolgáltatások kiskereskedelmi tömegpiacán fennálló verseny korlátozása és torzítása, valamint a Slovak Telekom széles sávú szolgáltatások tömegpiacán (illetve fogyasztói piacán) elért bevételeinek és az e piacon fennálló helyzetének védelme volt.
9. A 2014. október 15-i C(2014) 7465 európai bizottsági határozat (ügyszám: AT.39523 – Slovak Telekom) az Európai Unió Törvényszéke előtti T-851/14. sz., Slovak Telekom kontra Európai Bizottság ügyben folyó eljárás és a C-165/19. P. sz. ügyben az Európai Unió Bírósága előtti fellebbezési eljárás tárgyát képezte.

IV. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokai

10. A zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (a közigazgatási bírósági eljárásról szóló 162/2015 törvény, a továbbiakban: SSP) 196. §-a alapján a felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság 2019. május 29-i [omissis] végzésével felhívta a feleket, hogy 15 napon belül nyújtsák be a *ne bis in idem* elvének tiszteletben tartásával kapcsolatos, a 2005. augusztus 12-jétől a Szlovák Köztársaság versenyhatósága 2007. december 21-i [omissis] elsőfokú határozatának meghozataláig tartó vizsgált időszak egy részében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke szerinti, árrés formájában megvalósuló erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó észrevételeiket **[eredeti 4. o.]**
11. Az alperes hatóság (a Szlovák Köztársaság versenyhivatala) a *ne bis in idem* elvének tiszteletben tartására vonatkozó, 2019. május 29-i állásfoglalásában (12., 13. és 14. pont) jelezte, hogy ugyan mindkét ügy az EUMSZ 102. cikk (korábbi EKSZ 82. cikk) megsértésére – az erőfölénnyel való visszaélésre – vonatkozott, azonban két különböző ügyről van szó (az Európai Bizottság érdemben más ügyet vizsgált, mint a versenyhivatal). E két határozat szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy a versenyhivatal, illetve a versenyhivatal tanácsa és a Bizottság más termékeket vizsgált. A hatóság kiskereskedelmi szinten értékelt a termékeket, az Európai Bizottság pedig nagykereskedelmi szinten. Mindenesetre nem azonos ügyekről van szó, és ennél fogva semmiképpen sem lehet szó arról, hogy az ügyek tárgya átfedésben lenne egymással, így a jelen ügyben nem lehet szó a *ne bis in idem* elvének megsértéséről.

12. Az alperes hatóság álláspontja szerint tehát a fentiekben említettekre, különösen azonban az időkeretre tekintettel a hatóság határozata nem sérthette meg a *ne bis in idem* elvét, mivel a versenyhivatal, illetve versenyhivatal tanácsa a határozatot 2009-ben, azaz a Bizottság határozatának meghozatala előtt 5 évvel hozta meg. Márpedig kétség esetén e kérdés mindenekelőtt az Európai Unió Törvényszéke előtt, a bizottsági határozattal összefüggésben merülhetne fel, ezt azonban a Törvényszék nem állapította meg.
13. A felperes 2019. június 14-i állásfoglalásában jelezte, hogy mindkét szankciót azon magatartás tekintetében szabták ki, amelynek célja mind a Bizottság, mind az alperes hatóság szerint a verseny meggyengítése vagy megszüntetése volt, amely nem következett volna be a felperes infrastruktúrájához, különösen a helyi hurkokhoz való megfelelő nagykereskedelmi hozzáférés esetében. Ez a magatartás – az árprés alkalmazásával és a helyi hurokhoz való hozzáférés megtagadásával együtt – a Bizottság szerint egységes és folyamatos jogsértést valósított meg. Ezen egységes és folyamatos jogsértés további egyéb következményeit egy másik hatóság egy külön eljárásban, külön szankció alkalmazásával nem büntetheti. A bizottsági határozat elfogadásához vezető eljárás – a bizottsági határozat 12. pontja értelmében – formálisan 2009. április 8-án (az alperes hatóság határozatának meghozatalát megelőző napon), a felszólítás felperes részére történt kézbesítésével indult, a Bizottság azonban már 2008. június 13-án felkérte a felperes versenytársait, hogy nyújtsanak tájékoztatást a felperes magatartásáról, 2009. január 13. és 15. között pedig az alperes hatósággal együttműködésben előre be nem jelentett ellenőrzést folytatott le a felperes székhelyén. Kétségtelen, hogy az alperes hatóság tudomással bírt a Bizottság által folytatott eljárásról és annak tárgyáról, amely eljárás tartalmát és időtartamát tekintve megegyezik az alperes hatóság által lefolytatott jogorvoslati eljárás tárgyával. A felperes úgy véli, hogy e kötelezettségszegések, valamint a *ne bis in idem* elv megsértésének következményei jelentős hatással voltak a jogállására. A felperes különösen arra hivatkozik, hogy mindkét kirívóan súlyos büntetést kifizette (az alperes hatóság által hozott megtámadott határozatokban kiszabott büntetést a felperes már 2017. október 20-án kifizette).
14. A felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság nem osztotta az alperes hatóság álláspontját, amely szerint a két határozat szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy a versenyhivatal, illetve a versenyhivatal tanácsa és a Bizottság más termékeket vizsgált. A megtámadott határozatból nyilvánvalóan kitűnik, hogy az erőfölénnyel való visszaélést a 2009. április 9-i [omissis] sz. határozat rendelkező részének 1–5. pontja oly módon írja le, hogy a Slovak Telekom a.s. által a kiskereskedelmi piacon (például ingyenes hívásokra vonatkozó tarifa nagykereskedelmi hívásvégződtetési díjak alkalmazásával együtt történő alkalmazása) folytatott eljárásról van szó, amely az Európai Közösséget létrehozó szerződés 82. cikkének a) pontja, valamint a verseny védelemről szóló 136/2001. sz. törvény 8. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján árprésnek minősülő erőfölénnyel való visszaélést valósít meg).

15. A vállalkozás Bizottság által a 2014. október 15-i C(2014) 7465 határozat (ügyszám: AT.39523-Slovak Telekom) 1. cikke 2. pontjának d) alpontjában megállapított gyakorlata, amely szerint nem racionális tarifák alkalmazása valósult meg, amelyek mellett az ST ellenőrzése alatt álló helyi hurkokhoz való nagykereskedelmi hozzáférést használó, az ST-hez hasonló hatékonyságú versenytárs nem kínálhatott volna veszteség nélkül az ST-éhez hasonló kiskereskedelmi szélessávúszolgáltatás-portfóliót, a felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság álláspontja szerint átfedésben van a 2009. április 9-i [omissis] **[eredeti 5. o.]** határozat 1–5. pontjában említett tényekkel. A bizottsági határozat 86. pontjában két egymással szorosan összekapcsolódó piacot határoztak meg, nevezetesen: a) a helyhez kötött széles sávú szolgáltatások kiskereskedelmi piacát, b) helyi hurkokhoz való hozzáférés nagykereskedelmi piacát.
16. A felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ha a rendelet szóban forgó cikke értelmében lehetséges a párhuzamos hatáskörök fennállása, akkor szintén lehetséges párhuzamosan olyan határozatokat hozni, amelyek a vizsgálat alatt álló azonos tárgykörben szabnak ki büntetést. Mivel e következtetés ellentétes lehet a *ne bis in idem* elvével, a felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság az Európai Unió Bíróságától kéri, hogy a feltett kérdés tekintetében adjon értelmezést, amely nélkül az eljárás folytatása nem lehetséges.

V. Az Európai Unió joga és a Bíróság ítélezési gyakorlata

17. A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet 11. cikke (6) bekezdésének első mondata szerint ha a Bizottság a III. fejezet alapján hozott határozat elfogadására irányuló eljárást indít, a tagállamok versenyhatóságainak megszűnik az a hatásköre, hogy a Szerződés 81. és 82. cikkét alkalmazzák. Amennyiben az egyik tagállam versenyhatósága már eljár az ügyben, úgy a Bizottság csak a nemzeti versenyhatósággal történt konzultációt követően indíthat eljárást.
18. A jelen ügy tekintetében a *ne bis in idem* elvére vonatkozó ítélezési gyakorlatot az Európai Unió Bíróságának 2019. április 3-i Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S. A. ítélete (C-617/17) jelenti, amely azonban a *ne bis in idem* Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében megállapított tilalmának az uniós jog és a nemzeti jog alapján valamely nemzeti versenyhatóság határozatában történő egyidejű alkalmazásával kapcsolatos kérdéssel foglalkozik. A felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság hivatkozik a Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S. A. (C-617/17) ügyben fennálló jogi helyzet és a Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága) előtti eljárás [omissis] közötti eltérésre, amely abban nyilvánul meg, hogy [az utóbbi esetében] a Bizottság és valamely nemzeti versenyhatóság által a Szerződés 102. cikkének megsértése miatt önállóan és függetlenül kiszabott szankciókról van szó. A felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság a problémát az európai uniós jogon alapuló szankciók két szerv általi párhuzamos kivetésével kapcsolatban látja. (Ezen okból nem hivatkozik a releváns nemzeti jogra).

VI. Az eljárás felfüggesztése

19. Az SSP 100. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján a felülvizsgálat tárgyában eljáró bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem Európai Unió Bírósága elé terjesztése miatt felfüggesztette az eljárást [omissis].

[omissis]. [figyelmeztetés a fellebbezés benyújtására vonatkozó lehetőség hiányára]

Pozsony, 2019. november 12.

MUNKADOKUMENTUM